

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
 щини). Експедиція місцева
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Рекламні неопечатані
 вільні від порта.— Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки в при-
 ватні доносеня по 30 сот.
 від стрічки.

Зміна міністерства в Росії.

(X) На кілька днів перед відкритєм державної думи відбула ся в Росії зміна міністерства. Гр. Вітте уступив з президії міністерства, а єго місце заняв Горемикин. Так справдили ся поговори, які вже від довшого часу звіщали уступленє гр. Віттого, а сі поговори проявляли ся звичайно в такій хвилі, коли гр. Вітте перебував боротьбу з найбільшим своїм ворогом, міністром внутрішних справ, Дурново. І сим разом саме перед отвертєм державної думи, бажав гр. Вітте переконати ся, чи єго становище сильнійше і предложив цареві просьбу о відпустку, одначе цар пішов очевидно за голосом двірських прихильників самодержавя і прийняв просьбу гр. Віттого та звільнив з обовязків президента міністрів з «огляду на єго здоровлє».

Ся подія має незвичайне значінє як раз в хвилі, коли має зібрати ся перша державна дума. В дійсности бо не станом здоровля приневолений був гр. Вітте уступити з сего становища, а перед всемогучою реакцією, яка тепер на царским дворі так підняла голову в гору. Одначе не лише реакція причинила ся до упадку гр. Віттого, а також недовірє тих політичних кругів, котрі не вдоволяють ся самими високопарними обіцянками. Якнебудь гр. Вітте мав непорочно спосібности, щоби Росию перетворити з самодержавного царства в новітню конституційну державу, як небудь була у него снага видобути російске царство із страшного внутрішнього розстрою і розладу спричиненого подіями східно-азійської війни і довести до відродин на новітних основах європейских, одначе безнастанною хитливістю поміж поступовими а реакційними кругами втратив довірє суспільности і був приневолений уступити.

В сій історичній для Росії хвилі, коли гр. Вітте мав неначе запоручити конституційний перестрій держави, покидає він державну керму. Вправді також єго противник і головний прихильник російского самодержавя, Дурново, як звіщають, дістав відпустку, одначе керму російської держави обняв Горемикин, котрий буде намагати ся повернути Росию на давний шлях до самодержавя і до необмеженої влади чиновництва. Як гарні цвіти після весняного приморозку, так і конституційні мрії і надії російської суспільности змарніли зовсім. Неперечно і Вітте мав би

вельми трудне становище супроти державної думи, в котрій засяде так могутнє числом конституційно-демократичне сторонництво, в котрій величезне сторонництво селянське буде домагати ся далекоюсяглих хліборобских реформ, але всеж таки яко починник конституційного маніфесту з 30. жовтня міг би ставити чоло насилі самодержавя, котре намагає ся державній думі заздалегоді житя темний справити похорон.

У внутрішнім житю Росії починає ся тепер знов велике пересилєнє, починає ся нова боротьба з самодержавною політикою, якої таким визначним представником був Дурново, а тепер буде дальше вести новий президент міністрів Горемикин і підповідно тому добере собі помічників, міністрів. Нічого нерозумнійшого не може зробити російске правительство, як нівечити надії суспільности розбуджені царским маніфестом з 30. жовтня, бо се вже не дасть ся стерти в памяті суспільности і таке змаганє може хйба довести до нової ворохобні в державі. По цілій минувшині гр. Віттого, по єго спосібностях, які він виявив і на становищі міністра залізниць і міністра скарбу і яко царский відпоручник в мирових переговорах з Японцями, думано, що він на становищі міністра-президента довершить діла, до якого положив почин в маніфесті з 30. жовтня. І справді в перших хвилях здавало ся, що він оправдає покладані в нїм надії. Коляж почав піддавати ся змаганям Дурнова, тоді відіурали ся єго конституційні демократи, на котрих він міг ще оперти ся, а стали ще більшими єго противниками, коли він довів до великої позички заграничної і тим причинив ся до зросту сили реакції.

Керму державну обняв тепер Горемикин з давньої російської школи. Міністром внутрішних справ стане імовірно Столипов, генерал-губернатор саратівський, котрого покликано до Петербурга. З великою цікавістю отже вижидаютъ всі відкритя думи, котру царским указом скликано на 10. мая. Може бути, що і дні державної думи почислені, що або її розвяжуть або пішлють сей час домів, а реакція зананує в повній своїй силі. Однак таке панованє єї неможливе на довший час. Вже та сама обставина, що в Росії раз уже вибрано послів, що раз уже зібрала ся державна дума, остане в тямці усєй суспільности і те, що не повело ся Віттому, доведе до кінця хто инший. Правда, що се може стояти ще чимало сліз і крови, однак нема су-

мніву, що боротьба о визволенє Росії з внутрішнього заневолєня буде доведена до останку і що там також засияє сонце свободи, воля народів.

Новий примієр при роботі.

Президент кабінету, кн. Гогенльоге, конферував вчєра з гр. Сильва-Тарука, дром Ебенгохом, дром Шустершіцом, радником двора Мархитом, кн. Ліхтенштайном і гр. Дідушицьким. На конференції з дром Дершатою — як доносить Neue fr. Presse — заявив кн. Гогенльоге, що правительство треває при основних засадах реформи бар. Гавча, і здає собі справу з конечности переведєня реформи.

Правительство — заявив дальше кн. Гогенльоге — не має зовсім наміру відкладати виборчої реформи. На жаль не можна підняти нарад парламенту в тім скорім речинці, як назначено первісно, бо конечні є перед тим переговори з заступниками сторонництв, а се буде вимагати довшого часу. Як речинєць повного розпочатя нарад можна означити день 15. мая. Коли се 5-дневне відроченє стане відповідно визискане до осягненя компромісу в справі реформи, то принесе їй більшу користь, чим передвчасне скликанє палати.

В квестії парламентаризації кабінету заявив кн. Гогенльоге, що доси в тій справі не постановив жадного рішеня, однак засадничо не є противний покликаню парламентарного міністерства.

Також на конференції з пос. Гросом підніс кн. Гогенльоге конечність переведєня виборчої реформи і заявив ся як рішучий прихильник загального, рівного права голосованя. Просив посла Гроса, щоби єго сторонництво підпирало кабінет у тяжкїм завданю. Др. Грос заявив, що німецка поступова партія не має упереджень до премієра і бажає, щоби єго могла підпирати. Однак заявить ся за виборчою реформою, коли число німецких мандатів стане побільшене відповідно і коли справу розділу виборчих округів і виборчого регуляміну зробить ся зависимою від кваліфікованої більшости. Кн. Гогенльоге повторив тільки на се, що виборча реформа мусить бути переведєна і висказав надію, що прийде до порозуміня межі Німцями і Чехами в справі реформи.

Перед думою.

Мимо всіх сумнівів, російська державна дума скликана на 10. мая. Остаточний вислід виборів ще не звісний, але очевидно в складі думи перевагу будуть мали «кадети» с. в. конституційні демократи.

Вчера відбув ся в Петербурзі конгрес сего сторонництва, який ухвалив резолюції що до поведеня послів, належачих до сего сторонництва. Резолюція постановляє, що послі мають змагати на законній дорозі до здійсненя бажань, які входять в програму партії. Особливо сторонництво буде домагати ся забезпеченя личної нетикальності і рівности всіх горожан супротив права, без різниці народности, ісповіданя, стану і пола, до загального голосованя так мужчин, як і женщин, національної репрезентації і самоуправи. Сторонництво становить як один зі своїх головних обовязків, переведене аграрних законів і безпосередне приступлене до розв'язаня робітничої kwestії, як також заспокоєня національних жадань. Конституційно-демократичне сторонництво буде старати ся дійти до здійсненя новисшої програми в порозуміню і єдности з правительством і заявляє, що коли би помимо сего дійшло до конфлікту, то ціла одвічальність спаде на правительство.

Що до такого конфлікту прийде більше як певно, виходить з оголошеня «основних законів», які стоять на супреч з висше наведеними резолюціями конституційно-демократичного сторонництва. В тім згляді «Нова жизнь» заміщує розмови з членами державної думи, з яких оден висказує ся ось як про сю kwestію.

«Не тільки з огляду юридичного, — каже депутований, — але коли й просто, здоровим розумом, подумати над сим «проектом», так зараз видко стане, що він є не що инше як невдатний малописьменний фелетон. Се якась до дитинства наївна спроба обдурити всіх і вся. Скажу навіть більше, се на мою думку просто злочин: весь проект придумано тільки на те, аби зробити найвисшу власть, як мога, менше поважаною, бо над такими законами, як сей проект, усі сьміяти ся будуть. З одного боку говорить він про думу, без ствердженя якої ні один закон не може мати сили, з другогож, цар може своєю владою, зовсім не рахуючись з думою і радою, видати укази й прикази «потрібні, щоб оберегти державу від небезпечности, а громадянству дати спокій та безпеку, а також щоб підтримати народний добробут». А длячогож скликають тоді думу? Не вже не на те, щоб завести порядок та підтримати добробут. Найвисша власть вже тим самим, що скликає думу, стверджує, що вона вважає себе нездатною цілком добре власними силами обороняти народне благо, і для сего то вона покликає собі на поміч народних представників, якіб і заняли ся виробленем найкрасших мір, щоб забезпечували се благо. А ось тепер, за кілька день до скликаня думи, вона відбирає се право від думи і заводить его в число тих питань, ких по закону народні представники не

мають права чіпати. Але сеж справді тактика революціонерів, придумана мов з тією метою, аби викликати страшне обуренє. Инакше я не могу пояснити сего нового проєкту».

Чого можна ждати від російської думи?

В маніфесті 17. жовтня ясно було визначено, що ніякий закон не може бути заведений без згоди державної думи і що міністри мають бути під певним доглядом (контролею) думи. Довго ми ждали, поки обіцяне в тому маніфесті буде визначене в законі. Діждали ся: 2) лютого вийшов новий закон. Якій права надані справді думі? Що вона може і чого не може? Чого від неї можна сподівати ся?

В новому законі багато неясного, темного. В маніфесті 20. лютого сказано: «З того часу закон не може увійти в силу без ухвали думи і совіту». Виходить, наче цар поступив ся своїми самодержавними правами, наче у нас має бути конституційний лад. А далі сказано, що дума не має права зачіпати «основних законів». В основних же законах (ст. 1) сказано: «Імператор всеросійский єсть цар самодержавний, необмежений». То вже виходить, що лад не буде конституційний.

І так ми маємо лад державний разом обмежений і неконституційний. Сего бути не може; се все можливе тільки на папері. А справі буде — або сюди, або туди.

Ідемо далі. В законі про думу (ст. 50) сказано, що дума не може завести ніякого закону без згоди державного совіту. Совіт складає ся на половину з чиновників, бувших губернаторів, міністрів, визначених самим правительством. Друга половина членів державного совіту вибирає ся: від дворянських зібрань — 18, губернських земств, з самих богатших панів — 34, від неземских губерній — 16, Царства польского — 6, від синоду — 6, від університетів та академій 6, від промисловців та купців — 12. Ті всі мають бути самі богатші люди. Можна сказати найпевніше, що державний совіт буде чиновницьким, бюрократичним, що він неодмінно тягти ме руку тільки за правительством та за великими панами.

Дума має спасти і визволити нас від бюрократії, а якже се вона може зробити, коли ніяка її постанова не мати ме сили без згоди бюрократичного державного совіту?

Державний совіт теж не може видати ніякого закону без державної думи. Виходить, що тепер законодавча машина складати ме ся з двох колес, пристосованих так, щоб одно одному не давало гаразд крутити ся. А хтож тим часом правити ме в царстві? Певно ті самі, що й доси правили: Вітте, Дурново, міністри, поліція.

Сказатиб ще так, що дума хоч сама нічого не зможе зробити, то хоч спиняти ме бюрократію, не дасть своєї згоди на те, щоб правительством тратило народні гроші, на що схоче і т. д. Та й на

се нема надії! В законі визначено багато способів обійти ся без думи. Коли дума не засідає, тоді правительство може видавати усякі розпорядженя, не зачіпаючи основних законів. Значить, можна, наприклад зробити без думи нову велику позичку грошей, або наложити нові податки і збори, завести воєнне положенє, установити цензуру і т. д. Се все не належить до «основних» законів, значить, правительством має право се все завести простими «указами». Тим часом міністри не беруть одвічальности перед думою, і хоч самі підносять цареві ті укази на підпис, але самі не скріпляють їх своїм підписом і не відповідають за те, що в указах буде написано.

А може ще й так буде, що думу скличуть на дуже короткий час, — на 2—3 місяці, або й ще на менше, а коли дума не засідає, тодіж правительством обходити ме ся без неї. По ст. 3—4 закона про думу, її можна розпустити і раньш пяти літ, і не визначено, як скоро має бути скликана нова Дума.

Виходить, що державна дума, коли вона зостане ся в межах теперішнього закону, не зможе багато чого зробити для народної потреби, або й нічого не зможе, хочби й хотіла.

А чи схочез дума зробити для народу те, що єму потрібно? Се залежить від того, хто попаде в думу, яких людей там буде більше. А се знов залежить від виборчого закону і від тих обставин, серед яких відбувають ся вибори. Ми знаємо, що виборчий закон дає більшу перевагу людям богатим, а тисячі і мільони трудящого убогого люду зовсім не вибирають, або хоч деякі і вибирають, та дуже мало. Наприклад від всіх робітників, що працюють по цїлій полтавській губернії на заводах, фабриках і залізничних майстерских вибирає ся у губернске виборче зібранє тільки один чоловік, а всіх людей на губернскому виборчому зібраню буде 181. Щож той один виборний від робітників зможе зробити на виборах у державну думу?

Та й вибори відбувають ся при дуже тяжких обставинах, при скріпленій охороні, воєнному положеню; тисячі оборонців трудящого люду сидять по тюрмах і не можуть брати участи у виборах. І багато ще дечого дієть ся такого, що вибори ніяк не можна назвати вільними.

Через ті дві причини: через те, що закон дає перевагу у виборах богатим людям і через те, що вибори не вільні, — можна сподівати ся, що в державну думу мало попаде щирих оборонців трудящого люду. А коли таки в думі збере ся чималий гурт путящих людей, то вони мусять змінити закони, вдоволюючи хліборобів землею; ще ся дума мусять найшвидше подбати: щоб було знято воєнне положенє і охорона; щоб були випущені з тюрем і з заслання усі борці за волю; щоб були скинуті немилі народови міністри; щоб були заведені вільности, між иншим — вільність спілок, щоб і селяни могли відновити і поширити свою селянську спілку; щоб був виданий новий, більше справедливий закон про вибори в думу (на основі рівно-

го, всенародного, прямого і тайного виборчого права.

Се все найбільше пекучі потреби; не вдоволивши їх, на можна нічого путящого зробити. Та річ певна, що бюрократія буде опирати ся, бо вона не хоче поступити ся своєю самоволею. Через те члени державної думи будуть приневолені вести уперту і завзяту боротьбу з бюрократією.

Того ми сподіваємось від першої думи.

„Рідний Край“.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Марка еванг.; римо-кат.: Станислава. — В середу: руско-кат.: Василя, Гляфірії; римо кат.: Григорія.

— **Міністер рільництва** **гр. Бікоа** приїхав вчора в полудне до Львова, аби звидіти виставу худоби. З залізничного двірця, по привітанню преоставителями властей, міністер поїхав на виставу, потім оглянув міську різницю, опісля в палаті намісника уділяв авдієнцій. По авдієнціях візитував кравчого маршалка **гр. Баденього**, митрополита **гр. Шептицького**, архієпископа **Більчевського** і **Теодоровича**, коркоменданта **Брудермана**, президента **Тхоржницького**, віцепрез. **Коритовського** і президента міста **Михальського**. О 8 год. вечером був на обіді кр. маршалка і відїхав нічним поїздом до Відня.

— **3 Перемишлянщини.** Виділ політичного товариства «Селяньска Рада в Перемишлянах» скликає загальні збори членів на день 10. с. м. (в четвер) до Читальні «Просьвіти в Перемишлянах на год. 2. по полудні.

— **Лісову школу у Львові** замкнув кравчий виділ і зарядив нові вписи, котрі відбувають ся від нині до 9 с. м.

— **3 галицької каси ощадности у Львові.** Звичайні загальні збори галицької Каси щадничої у Львові відбудуть ся в четвер дня 10. мая 1906 о 10. годині перед полуднем в салі заїдань Дирекції гал. Каси щадничої. Дневний порядок: Звіт про замкнене рахунків за 1905 рік. (Референт: **Вп. Евген Перожинський**). — **Станислав Незабитовский.**

— **Торгову виставу рогатої худоби і безрог** отворено вчора перед полуднем на торговій площі коло міської різниці — заходом гал. Товариства господарского. На виставі є 772 штук худоби, між тям 189 безрог, 150 виставцям признано нагороди в дипломах або медалях, похвальних листів видано 100, а грошевих нагород роздано 10 по 200 К, 10 по 150 К, 30 по 100 К, а 70 по 50 К. Вистава потребає ще нині і завтра.

— **XIV практичний курс науки для касперів і членів заряду спілок ощадности і позичок** в часі від 2. до 14. липня урядить Бюро Патронату з припорученя виділу кравчого.

На сей курс, що відбуде ся в Кракові, можуть бути прийняті кандидати, представлені зарядами існуючих спілок, або основними комітетами провктованих спілок і зголошених до Бюра Патронату. Зазначає ся при тім, що число учеників на курсі є обмежене до 35. Першеньство до прийняті на курс прислугує кандидатам з тих спілок патронацких, котрі до сей пори з курсів не користали, а потребують виученя свого кандидата на каспера, іменно, если в відмовнім полагодженю поданя о прийняті кандидата представленого на попередній курс одержали приречене прийняті на теперішній курс, що в поданю належить пригадати. До кожного прошеня о прийняті на курс треба долучити: 1. Метрику хрещеня або звичайний метрикальний витяг кандидата. 2. Пробу звичайного письма кандидата разом з

его заявою, що наколи буде прийнятим, зобов'язує са прибути на науку і придержувати ся обов'язуючої в часі науки інструкції. Кандидати незасібні можуть одержати підмогу від кравчого виділу по 50 К, о що треба в поданю о прийняті просити. Крім того готове Бюро Патронату підперти заходи прийнятих на курс кандидатів з місцевостей дальше від Кракова положених о знижене ціни їзди залізницею. Вкінці постарає ся Бюро Патронату також о догідне поміщенє учасників курсу через час їх побуту в Кракові. Неостемпльовані поданя о прийняті на курс належить вносити до „Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при виділі кравчим у Львові“ найдальше до кінця мая с. р. Неузгляднені поданя зверне ся на кошті петентів.

— **Вістки з закордонної України.** З Лукієвської тюрми в Києві випущено оводі п-ну **Настю Грінченківну**, арештовану ще в падолисті минулого року. Небавом — як кажуть — мають випустити з тої тюрми **Сергія Ефремова**, **Милорадовича** і студента **Троцького**. — В духовній семінарії в Полтаві настали розрухи. Студенти III і VI рр. не хотіли складати надобов'язкових іспитів. Коли їм загрожено прогнавєм, они нанали на помешканє ректора і виломили двері. Ректор утік і оновістив, що розв'язує семінарію а всі з вїтком Сербів і Болгарів мають виїхати домів. Щоби привезти питомців до скоршого виїзду, не дають їм їсти і повиношено їх ліжка на двір.

— **Зміна осідків жандармерії.** В окрузі львівської кр. команди жандармерії перенесено осідки відділів: зі Ставів коло Верхрати (пов. Рава руска) до Потилича і в Розділя (повіт Горлиць) до Лишюнок.

— **Кровавий день.** Львівска патрїя соціалістична скликала вчора віче в справі виборчої реформи. На вічу, яке відбуло ся на повиставовій площі в павільоні штуки, реферував пос. **Дашинський**. Мимо дощу всі учасники віча зайшли походом на пл. **Марийську**. Під пам'ятником **Міцкевича** промовили **пп. Вітик і Діаманд**. Підчас того розвинено коло бесідників червоний прапор. Поліція кинула ся его відбирати і відобрала, але на хвилю, бо робітники здобули его знова. На площі настало справдішне неклі. Крики, войки, свисти а за хвилю тупіт кінних поліціянтів, блиск шабель і кров. Хто не встиг утічи з дороги поліціянтам виїшов порубаний. Ранених було кільканайцять, деякі з них тяжко. Масаakra скінчила ся на ул. **Коперника**, бо уставлена там поліція до оборони російского консулату, шаблями спиняла утікаючих в ту сторону робітників з пл. **Марийської**. Кілька осіб арештовано і по списаню з ними протоколу випущено. Потім ще раз зібрали ся робітники під пам'ятником **Міцкевича** і вислухали промови пос. **Дашинського** про львівську поліцію і бомби та револьвери. Як доносять ранішні часописи, дирекція поліції не видала приказу до шаржованя, а виконано шаржу на приказ службових комісарів. В тій справі має бути слідство.

— **Філія «Просьвіти» в Стрию** має на складі дахівки цементові власного виробу і продає їх лосо Стрий по отсих цінах: 1000 штук дахівок нефарбованих т. є сивої барви 100 К, 1000 штук дахівок фарбованих на червоно 110 К. Гусаки до покриваня нарожників по 70 с від штуки. 1000 штук дахівок покриває 71 квадратних метрів даху — 3 штуки гусака іде на один метер біжучий. В виду того покритє даху пересічної величини на селянській хаті не винесе після тих ціна більше як 150 К. — Хто би хотів мати дахівки иншої барви як сива або червона, — звольте замовити два місяці наперед, — а будуть дахівки в жаданій барві виготовлені. — Філія «Просьвіти» в Стрию обявля заступство фірми **Е. Тіце** в Губен (Guben на Шлезку) що до продажи варстатів до виробу дахівок цементових і доставляє на замовленє так цілі варстати, як поодинокі їх часті складові. Ціна цілого варстату т. є одної машини з 500 залізними формами і всіми приборами вивозить лосо Стрий 1157 К 17 с. — Поодинокі часті після подрібного цїнника, який висилає ся кождому

на жаданє. — Адреса: Філія «Просьвіти» Стрий.

— **Програма фестина.** Фестиновим комітетами не стає часом концепту, що можна вставити в програму фестина. Позволю собі отже подати публично провкт програми фестина, чи як его звать «великої забави». Фестин без музики не може обійти ся, тим більше, як в програму вставлено танці. «Коріяндолі» що фігурують на кождім фестивіновім афіши, то є дїрка з обарінка, без потреби переторгована фестивіновими комітетами. «Конфетти» повинно бути поліційно заборонено продавати і уживати, бо насипуване сьмітя і пороху другому поза ковнїр і в волосє є не лише імпертиентске але і каригідне. «Колесо щастя», «фантова лотерія» і «томболя» є улюбленими точками всіх, що устроюють фестивіни, бо приносять дохід не раз більший, чим зі вступів. Під моральним зглядом їх вартість є така, як числової лотерії. Передовсім на фестивінах по селах сі точки не повинні бути в програмі. «Штучні огні» дорого коштують і лишє їх не містити в програму, если то мають бути «бенгальські сірники» або «жабки» по 6 с, і тим публіку дурити. Доброю точкою є виступ хору. Головною частию фестивіну є товариські забави і гра в мяча малого, копаного або здобуваного если комітет подбає о провідників тих забав. Без провідників ані діти, ані середуца молодіж, ані старші не будуть бавити ся. Роди забав можна найти в брошурках «Гри і забави» часті I і II, проф. **Боберского** (набути можна по 10 с в львівскім «Соколі»).

Крім товариських забав поручає ся ще отсі точки: **перегони** до мети (за нагородою); **перегони** в мішках (чотири або більше однаково сильних вберає мішки на ноги і заперізує край мішка в поясї, так що ноги стоять на дні мішка; на даний знак починають бічи, а властиво дрібно скакати, до мети; хто перший прибіжить, дістає нагороду); **перегони** з яйцями (чотири або більше дістають в руки по ложці з яйцем; хто перший донесе в ложці яйце до мети, дістає нагороду); **скоки** через широкий рів (вкопаний, або замаркований) за нагородою; **метанє** до ціли на віддалі (за нагородою); **розбиванє** горшка (на землі назначає ся велике колесо, ставляє ся в нїм горнець з якоюсь нагородою і велить ся комусь з завязаними очима бити по землі патином означену скількість разів; если між тим він ударить патином по горшку, то бере нагороду, если ні, то робить то саме инший після жереба); **лаженє** на стовп (на вершку вкопаного в землю, гладкого, високого стовпа прив'язує ся нагороду; хто долізе до нагороди, може єї взяти); **витяганє** з мук (до широкої миски з мукою вкидає ся якусь нагороду; нагороду можна витягати лишє губою, без уживаня рук); **почта** (учасники фестивіну пишуть до себе переписні листки і вкидають до призначеної на ту ціль скринки; почту розносить листонос, визначений комітетом); **забава** в обручі є загально звісна і описувати єї нема потреби. Се був би короткий начерк програми. Если би лишє єї половину виконати, то публіка була би вдоволена і не топила би нудьги в пиві, як звичайно буває, а найгірше, що на другий фестивіну винудженої раз публіки не власть ся притягнути ані «бальюном» ані «повною військовою орхестрою». **С. Г.**

— **Пожари.** В Пяятині, перемишлянського повіта, згоріли дві селянські загороди, вартости 5.380 К. В огни погіб 6-літний син селянина **Казимира Блюмского**.

— **3 чого люди живуть?** Іду залізницею, а їду досить часто і майже кождого разу доводить ся мені чути концерт на цимбалах. Цимбалїст — звичайний семітський тип, середнього росту, у французскім строю, з півцїліндом на голові, і з перевішеними через плечє цимбалами, виходить з поїзду лишє на трєх стациях: в Чернівцях, в Підволочисках і у Львові, щоби пересісти з одного до другого поїзду. День і ніч їде і грає. А звуки струн его інструменту на диво так стрійно і гармонійно підходять під такт шуму і гуркоту колїс, що

его музики кожний радо слухає і не жалує
вкинути дрібний гріш в наставлений кавелюх.
Він знає, в котрих вагонах їдуть пани, де жи-
ди, а де мужики. Концерт починає все від
«панського купе Ш класи». Він знає, що кож-
дому заграти Одним скочних танців і патри-
отичних пісень, другим жидівських сумних мел-
ьодий, третим коломийок і думок. Всім грає
на розраду, а собі на жите, з цимбалів удер-
жує родину і згори платить дорогий річний
білет довільної їзди залізницями. Він не пріє
як віл при роботі, бо на него цимбали працю-
ють. — Вітрогон.

— Самоубийчий замах управителя вязниць.
Управителя при карнім суді в Чернівцях, кан-
целярийного офіціала, Віктора Штаера, усуну-
нено з дотеперішнього становиска і приділено
его до цивільного окружного суду. В наслідок
сего він допустив ся самоубийчого замаху через
отросне. Причиною усунена з уряду і замаху ма-
либути неправильности в орудованю грішми, за-
роблюваними арештантами. Стан здоровля де-
ната дуже поважний.

— Лист анархіста. В „Современнику“ напе-
чатано просторе письмо Сазонова, що сидить
тепер в бутерській тюрмі, до его товаришів.
В тим письмі він подрібно описує деталі
убийства Плевого. Ось опис критичного мо-
менту: „Я підійшов майже до самої карити
і притулив ся до скла. Мій погляд стрітив ся
з его широко розкритими очима. Часу не було
гаятись. Нарешті ми стрінули ся. Я був пев-
ний успіху і не знав, що діє ся за мою спи-
ною, може бути, мене вже ловлять, може бу-
ти, Плеває кричить, або вже вже вискочив
з карети на противну сторону. Я скоро роз-
махнув бомбою і кинув в саме скло». Про Сі-
корского розказував Сазонов: «В протягу кіль-
кох місяців поліція ужувала всіх способів
слідства, якими звичайно послуґує ся зглядом
робітників, мучачи его дневно по 5—7
годин. Вони ложно говорили ему про мої
зізнання, старали ся переконати, що я видав
его і насміваю ся над ним, лаю его жидом,
називаю его сліпим орудием, іграшкою, фо-
нографом хитрих інтелігентів, що ховають ся
за робітничі сивни. Вони обіцували ему гро-
ші, прощене і улекшене тайної утечі за гра-
ницю, щоб лиш тільки признав ся. Колиж се
ім не удало ся, були на него лютийш як
на мене».

— Поетичний кутик.

Фраґмент.

Стара ведєсь борба у людскім роді:
бажаєм правди — а знайти нам годі,
знать годі, як скінчать ся бій крова-
вий,
не легкий суд про нескінчені справи
і часто блудить сей, хто гнівно й сьміло
голосить суд про нескінчене діло.
Глянь в струю дій, сю рвучу й вели-
чаву,
добачиш в ній кризь злудні сні і яву:
не голос правди товпи зве на труди,
ведуть їх звуки сребрянників Юди
Здавсь, в душі весь правди жар зга-
сили,
за злата млавий блеск далиб всі сили,
ме жалують ні братніх сліз ні крови...
Та ми під правди храм кладім основи,
а хоч в круг нас рости ймуть небезпеки,
хоч і побіди день далекий ще далекий,
глядім спасеня людскости в любови.

Ульяна Кравченко.

Телеграми

з дня 7. мая 1906.

Будапешт. Стан здоровля міністра Ко-
шута є лихий в такій степені, що окружене
бойть ся о его жите.

Париж. При суботнішних виборах до па-
лати депутатів вибрано: 76 консерватистів
28 націоналістів, 56 поступовців, 63 республі-
канів, 83 радикалів. 83 радикальних соціялі-
стів, 32 зєдинених соціялістів.

— Берно швайцарске. В Зіріху арештовано

Москаля Беляндова, котрий зрабував 37.000
рублів в торговельнім банку в Москві. Ареш-
тований вніс рекурсе проти виданя его Ро-
сії, бо називає свою грабіж політичним зло-
чином.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Ілько Пацак)

драма в 5 діях з гуцульського життя,
нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревского.
(Дальше).

КОСТЬ.

Перед полуднем вже о 10. годині, мій
ангеле. А тепер працай, дорога! (бере за ру-
ку). На задаток наших будучих плянів, вже
не краденого, але взятнього, рівноправного,
горячого і щирого поцілунку (пригортає ей
і цілує довго; фіранка віджилює ся і показує
ся голова Ілька).

ВІРА

(увільняючи ся).

Щось порушило фіранкою, немов би нас
хто підглядав.

КОСТЬ.

Се вітрець порушив нею. Не потребуємо
крити ся з нашим поцілуєм, хотьби і підгля-
дав хто. Миж наречені. Ну, єще раз на до-
браніч (хоче пригорнути).

ВІРА.

О, ні, ні! Чого доброго, того трошка. До-
браніч!

КОСТЬ.

Нехай буде і так, нехай буде «перехід».
Але завтра вже два цілунки, а позавтра три!
Від того вже я не відступлю! (відходить).

ДІЯ II.

ВІРА, потім ІЛЬКО.

ВІРА.

(світить Костеві ляжкою кризь двері і кличе.)
Добраніч! До побаченя! (вертає, ставить
ляжку назад на стіл, задумує ся і остає
кілька хвиль мовчки в позі; відтак зриває ся
весело і скаче по кімнаті плескаючи в руки та
повторяючи). Наречений, наречений, наре-
чений!

ІЛЬКО

(віджиляє фіранку, шепотом).

Панно Віро!

ВІРА

(стає як врита і повертає ся до дверей, над-
слушуючи).

ІЛЬКО

(голоснійше).

Панно Вірочко!

ВІРА

(обернувшись, скрикнула).

Ах!!!

ІЛЬКО.

Се я, Ілько, панно Вірочко, не лякай-
те ся.

ВІРА.

Ілько, чогож ви попід вікна ходите?

ІЛЬКО.

Маю щось дуже важного сказати.

ВІРА.

Мені? Може я покличу татка?

ІЛЬКО.

Ні, ні, потому. Я перше хочу вам роз-
повісти.

ВІРА.

Щож се такого, кажіть.

ІЛЬКО.

Та через вікно? Се не дасть ся сказати
одним словом. Я увійду в хату.

ВІРА.

То ходіть борше, не стійте під вікном!
(іде і замикає вікно).

ІЛЬКО

(входить).

Слава Богу!

ВІРА.

Слава на віки! Щож таке стало ся?

ІЛЬКО.

Мій дедьо минули ся...

ВІРА.

Що кажете? Се не може бути! Прецінь
зовсім не хорували.

ІЛЬКО.

Жалували ся они завсігди на серце. За-
духу мали в грудях. А від тижня то вже
таки злягали.

ВІРА.

Та колиж се стало ся? Я не можу дати
віри!

ІЛЬКО.

Та як не дати віри, коли лежать мер-
тві! Ниві при обіді вже не домагали, а вечер
зовсім не хотіли їсти. Ми поклали ся спати
а тут дедьо кличуть нас. Сьвітимо, а ім вже
очи перевертає, за духом хапають. Ми до
них, даємо води, зачинаємо натирати, — а
вони вже і не привимають. „Дайте спокій —
кажуть най ще попрошаю ся з вами; видко
Господь кличе мене вже до себе».

(Дальше буде).

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
купує і продає
всіякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшім курсі ден-
нім не числячи ніякої провізії.

Шість і пів мільонів корон відшкодована!

Будинки, движимости, збіже і иншу обезпечає
від огневих шид одинокє руске асєнрациєне
товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові. ринок
ч. 10. II п.

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими
членами і виплачує зараз признані відшкодо-
ваня.

За 3 літ виплачено 6,474,534 корон від-
шкодовань.

Обезпечєня приймають агенції по всіх міс-
тах і більших селах; „Дністер“ дає агенції
письменним господарям де єще не роблять
инші агєнти „Дністра“ Агєнти „Дністра“ за-
робили провізії 807,742 корон

„Дністер“ уділяє громадам позички на
4 проц на закупно сякавок

Поліси „Дністра“ приймають при позичках
Банк краввий у Львові і в Чернівцях Гали-
цка Каса ошадности, повітові каси ошадно-
сти і сиротинські каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєним
членам; за р. 1905 припадає кождому члену
ви 5 проц премії до звороту.

На жите обезпечайте ся в Краківскім
Товаристві тільки через „Дністер“; провізіїю
від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі
губродійні цілі.

Фонди „Дністра“ виносять в кінцєм р. 1905
суму 372,538 корон.

Дністер припоручає Прєєсьє. Елєксандрскі ординариати.
Покривайте дахи черепом (дахівною)!

Стережіть ся огню!